

BLANKETT SUHTLUSES

Inga Kukk

Tartu Ülikool

Tekstiuurimise puhul võib analüüsimaterjali maht olla väga erinev, ulatudes suurte korpuste kvantitatiivsest töötlemisest ühe teksti põhjaliku mikroanalüüsini (tekstianalüüsi meetoditest ja kvalitatiivsest analüüsist vt nt Hiidenmaa 1999: 452, Silverman 1994: 3). Käesolevas artiklis kasutan viimati nimetatud võimalust ning keskendun ühele tekstile – kaheleheküljelisele elukohateate blanketile (vt lisa 1). Võrdlusmaterjalina kasutan veel kolme erineva ülesehitusega blanketti – avaldust keeleaseaduse nõuete rikkumise kohta, isaduse tunnistamise avaldust ja tööõnnetuse raportit (vt lisad 2–4).

Meil on ettekujutus sellest, mis on blankett ning milleks seda kasutatakse. Esimene iseloomustav joon, mis tuleb pähe blanketi puhul, on tõenäoliselt selle visuaalne, graafiline vorm. J. O. Östman (1999: 83–91) kasutab mõistet diskursusemuster (*discourse pattern*), tähistamaks kognitiivset skeemi, mille alusel erinevaid tekste ära tuntakse, tõlgendatakse ja mõistetakse. Diskursusemuster ei ole vaid tajutav vorm, vaid moodustab raamistiku teksti kui terviku funktsioonide ja sisu tõlgendamiseks ja mõistmiseks. Blankett (enamasti üks A4) on osaliselt ette-trükitud tekstiga leht, mis aga sisaldab ka lünki või tühje lahtreid, mis tuleb täita (nt Võõrsõnade leksikon 2000: 766). Blankett on ametlik kirjajliku suhtluse vorm, mida kasutatakse inimese ja ametkonna või kahe ametkonna omavahelises läbikäimises.

Vaatlen elukohateate blanketi keele- ja vormivahendite põhjal, milline on selle teksti asend ametkondliku keelekasutuse maailmas, kuidas ametlik suhtlus on teksti kaudu reguleeritud, kes on selle suhtluse osalised ja millised on osaliste omavahelised suhted. Kuigi olen mingil määral tuttav ametkondliku suhtluse ja selles kasutatavate tekstidega, olen ise kirjutanud taotlusi ja avaldusi, täitnud viisataotlus- jms blankette, üritan võtta n-ö naiivse lugeja positsiooni ja läheneda analüüsitava tekstile uuest vaatenurgast.

Blanketti täitev inimene ei juurdle enamasti tema ees oleval pabe- ril moodustuvate osalejarollide või tehtud keeleliste valikute üle, tema filter laseb läbi teistsugused mõtted (kus mu pass on, ma ei mäleta peast oma isikukoodi jms). Tekstiurijana võtan kasutu- sele lingvistilise filtri, tundes blanketi praktilisest eesmärgist enam huvi selle vastu, mida see paber räägib oma ümbruse kohta, mil- line on blanketi kaudu avanev vaade ametkondlikku maailma.

Selline käsitus toetub mitmele tekstianalüüsi puhul iseloomu- likule eeloletusele.

1. Tekst koosneb valikutest – kirjaliku teksti puhul keele- listest ja ruumilistest valikutest. Käsitus keelest valikute süsteemi- na tähendab, et iga konkreetse teksti puhul on tehtud valikud keelesüsteemis olemasolevate grammatiliste vormide, sõnavara ja süntaksi võimaluste hulgast. Vormilised valikud määravad, milline tähendus valitakse, kuidas olukorda esitatakse ja kuidas tekst kel- lelegi adresseeritakse (Halliday 1978, Heikkinen 1999, Heikkinen jt 2000). Puudutan põgusalt ka ruumilisi valikuid, mis on seotud ruumimetafooridega. Väärrib tähelepanu, et valikud, mis esinevad tekstis, kuuluvad palju suuremasse alternatiivide hulka. Seetõttu on oluline teadvustada lisaks tehtud valikutele ka seda, mis teks- tist puudub (kasutamata alternatiivid) ning võrrelda valikuid oma- vahel (kuidas oleks võinud asja teisiti väljendada?) (Fairclough 1997: 30).

Blankett võib esineda kahel kujul – täitmata ja täidetuna. Analüüsin täitmata blanketti. Vaatan, milliseid valikuid on tehtud ja milliseid mitte, ning kuidas tehtud valikud suunavad blanketi täitmisel võimalikke valikuid.

2. Tekst ja kontekst on omavahel tihedalt seotud. Konteksti pii- ritletakse eri käsitlustes väga erinevalt – keelekasutus-keskkonna, abstraktse tausta, teiste tekstide, väärtussüsteemide, üksiku väljendi tekstilise ümbruse, kitsamalt või laiemalt piiritletud tingimuste või koguni teksti “kirjutuvate” tähendustena (Heikkinen jt 2000: 119). Teoreetilistesse arutlustesse süvenemata lähtun sellest, et teksti ja konteksti suhe on dialoogiline – keeleväline maailm mõjutab keelekasutust ning keelekasutus struktureerib ja kujundab keele- välist tegelikust, sotsiaalset konteksti.

See tähendab, et tekstide keelt ja ülesehitust kirjeldades ja tõlgendades on võimalik teha oletusi ja järeldusi konteksti kohta.

Elukohateate asend tekstimaailmas

Kuigi kirjutatud tekst eraldub oma väljendushetkest ja hakkab elama oma elu, jääb sellesse siiski jälgi selle koostamisest ja koostajast. Elukohateate asendit ametkondliku keelekasutuse maailmas aitaavad selgitada selles esinevad viited teistele kirjutatud või kirjutamata tekstidele ja tegevustele (kontekst kui teised tekstid või üldisem ametkondlik praktika, vt nt Halliday 1978, Fairclough 1997). Analüüsitav blankett on kontekstiga seotud oma nimetuse kaudu. Ta on nimetatud elukohateateks, mis lubab tema põhifunktsioonina tõlgendada teavitamist: inimene teavitab ametkonda oma elukohast või selle muutumisest.

Blanketi tekstis (vt lisa i, eriti meespea punkt 4) on aga nimetatud veel kümnet teksti (nt *üürileping*, *tasuta kasutamise leping*, *elamuühistu (-kooperatiivi) põhikiri* jne). Enamiku nimetuste ning neid ümbritseva tekstikonteksti järgi (nt väljend *õigust tõendav dokument*) võib järeldada, et tegu on juriidiliste dokumentidega. Blanketi esimese lehekülje paremas ülanurgas paiknev märkus, et blankett on lisa siseministri määrusele (st osa õigusaktist), mõjutab oma asukoha tõttu kogu teksti tõlgendamist. Juriidilisse keelekasutusse kuuluvad ka teised blanketil esinevad väljendid *täisealine teovõimeline perekonnaliige*, *muud seaduses sätestatud dokumendid*, *kinnitan elukohateatel esitatud andmete õigsust*. Sellised viited suhestavad blanketi õigustekstide maailmaga ja räägivad vastu selle teavitavale funktsioonile. Õigustekstide põhifunktsioon on sätestada õigusi ja kohustusi või tõendada nende täitmist või rikkumist.

Peale juriidiliste dokumentidena tõlgendatavate tekstide sisaldab elukohateade viiteid veel mitmetele muudele tekstidele. Teate esimese lehekülje alaosast võib lugeda, et ka elukohateatel endal võivad olla lisad (vt lõiku *Elukohateate lisad*). Teise lehekülje algul on nimetatud *rahvastikuregistris* (*Elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisest keeldutud...*), mida võib samuti käsitada tekstina; keeldumisest kanda andmeid rahvastikuregistrisse teatakse *kirjaga*. Blanketi lõpus asuv meespea koosneb põhiliselt viidetest mitmesugustele kirjalikele tekstidele (dokumendid või nende koopiad, lepingud jne). Tegu on ametlikule suhtlusele iseloomuliku performatiivsusega – et kõneakt (nt kokkulepe) saaks nähtavaks ja “tegelikuks” tuleb see vormistada kirjalikult (Danet

1997, Bazerman 1997). Rohked viited teistele tekstidele kinnitavad meie kogemust, et blankett on vaid suhtlusketi üks osa ning ametlik suhtlus võib sisaldada ka suulisi vestlusi, kokkuleppeid, mitmesuguseid tegevusi või teisi tekste.

Elukohateade kirjjana

Omavahel ei suhtle mitte tekstid, vaid inimesed. Igasugust suhtlust, nii kirjalikku kui suulist, reguleerivad mitmesugused tavad või reeglid. Kasutame enam või vähem väljakujunenud suhtlemismustreid ostes ajalehte, leppides telefonitsi sõbraga kokku kohtumist või ajades asju ametiasutustega.

Blanketisuhklus on kirjalik ning täitja seisukohast võib seda võrrelda kirjaga. Torkab silma, et tegu on kirjavahetusega, mis on teksti vormi abil osalt ettemääratud. Blanketi täitja saab oma “kõnevoorus” esitada ainult blanketis ettekirjutatud asju. Ettemääratuse aste ja viis erinevad blanketiti. Näiteks avaldus keelenõuete rikkumise kohta (vt lisa 2) annab kohati täitjale vabad käed, paludes tal oma sõnadega kirjeldada, milles seisnes keeleseaduse nõuete rikkumine.

Tööõnnetuse raport (vt lisa 4) sisaldab tühjade ridadega lõiku, mille täitmiseks annab juhise lõiku küljelt piiritlev pealkiri – “Juhtunu lühikirjeldus” Tühjade ridade täiskirjutamiseks on niisiis ette antud ainult teema ja esitusviis (tegu peab olema kirjelduse, mitte näiteks hinnanguga, kirjeldada tuleb juhtunut, mitte näiteks pealtnägija tundeid ning kirjeldus peab olema lühike).

Isaduse tunnistamise avaldus ning ülejäänud osa tööõnnetuse raportist (vt lisad 3, 4) ei jäta blanketi täitjale kuigi palju mänguruumi – olemasolev tekst määratleb üheselt, mida tuleb kirjutada lünkadesse (nt isiku või ettevõtte nimi, allkiri, amet, telefon jne).

Blanketivorm kitsendab täitja valikuid nii keeleliselt (määratletud käändevormid – enamasti nimetav k, aga ka kohakääne, vt elukohateadet, lisa 1: *Eelmine elukoht asus ...*) kui sisuliselt (loeteluridadele kirjutatava määrab ette ühisnimetus *Elukohateate lisad*, tööõnnetuse raport on tervenisti teemade kaupa lahterdatud). Tööõnnetuse raportis ja osalt ka elukohateates on lisaks lõike, kus blanketi täitja peab oma valiku osutamiseks vaid tegema risti kastikesse. See meenutab kirjaoskamatusse aegu, erinevus on selles, et risti tegija ei pea uskuma ettelugejat, vaid võib talle n-ö suhu

pandud, õieti küll ettekirjutatud sõnu ise lugeda ja valida, kas ja kuhu rist teha.

Traditsioonilise era- või ametikirja alguses ja lõpus on enamasti kirjavahetuse osalisi identifitseerivad osad: algul tervitus või viisakusvormel ja kirja saaja nimi, lõpus saatja nimi. Ulla Tiililä (Heikkinen jt 2000: 243) märgib tabavalt, et vastuvõtja eksplitsiit-ne määratlemine eristab kirja mitmetest teistest tekstidest, näiteks ajaleheartiklitest, õigusaktidest või tegevusraportitest. Kui elukohateate puhul mõista saatjana elukohateate esitajat, siis on tal kirja kohta ebatüüpiliselt võimalik end määratleda kohe teksti alguses ning tema allkiri ei asu mitte blanketi lõpus, vaid esimese lehekülje keskel. Viide adressaadile puudub hoopis. Võib muidugi oletada, et elukohateate puhul on adressaat täitjale igal juhul teada ning selle eksplitseerimine ei ole seetõttu vajalik. Teisalt võib veel täitmata elukohateadet tõlgendada ametkonna kirjuna elukohateate esitajale. Sel juhul väärrib aga tähelepanu kirja alguses oleva pöördumise vorm (*Elukohateate esitaja, eesnimi, perekonnanimi, isikukood, isikut tõendav dokument (nimetus, number)*), mis erineb tavapärasest (nt Lugupeetud elukohateate esitaja). Pealkirjataoline *Elukohateate esitaja* ei kõneta, vaid pigem nimetab vastuvõtjat.

Blankett inimese ja ametkonna suhtlusvahendina

Teksti tegija ja lugeja küsimus on tekstianalüüsis sageli probleemne. Keelekasutuses luuakse identiteete – kõneldes või kirjutades moodustab keelekasutaja endale mingi rolli ja määratleb ka kuulaja või lugeja rolli teksti vastuvõtjana (Halliday 1994: 68). Gunther Kressi (1985: 33–40) järgi konstrueerib tekst endale nn ideaalse lugeja, pakub sellise lugejapositsiooni, millest lähtudes tekst tundub sidus, arusaadav ja loomulik. Teksti osalisi uurides ei püüta niisiis selgitada konkreetseid isikuid, kes teksti on teinud või seda loevad, vaid pigem abstraktseid kirjutaja- või lugejapositsioone, mis on loodud tekstiliste vahenditega. Blanketi puhul on igal juhul tegu vähemalt kahe kirjutajaga, kelle vahel on hierarhilised suhted – blanketi tegija, kes on koostanud tekstipõhja, ning blanketi täitja, kes täidab tekstipõhjas olevad lüngad. Blanketi valmis tekstipõhi võib suhelda täitjaga erineval moel. Näiteks avaldus keeleseaduse nõuete rikkumise kohta (vt lisa 2) on ainsana eksplitsiitselt esitatud ametkonna ja ini-

mese kahekõnena – ametkond küsib, milles seisnes keeleaseaduse nõuete rikkumine, ning blanketi täitja roll on küsimusele vastata. Elukohateade ja isaduse tunnistamise avaldus sarnanevad pigem näitleja rolliraamatuga – ametkond on täitjale ette kirjutanud rolli, milles see *mina*-vormis esineb.

Elukohateate puhul äratub tähelepanu, et tegu on enam kui dialoogiga. Blanketil on kolm täitjat. Ametkondliku tekstipõhjaga suhtleb lisaks teate esitajale ka teine ametkond – kohaliku omavalitsuse pädev asutus, ning teatavatel tingimustel (kui puudub ruumi kasutamist tõendav dokument) ka ruumi omanik. Kuigi tegelikkuses on ilmselt kõigi täitjate puhul tegu inimesega, suhtleb tekstipõhi täitja isiku ja täitja ametkonnaga erinevalt.

Teate esitaja avaldused on esitatud *mina*-vormis, pädeva asutuse väljendusviis meenutab pigem sõjaväelist raporteerimist (*Elukohateade nr _____ vastu võetud...*, *Elukoha andmed rahvastikuregistrisse kantud...*). Ainsuse 1. isikus esitatud tekst (*Minu minu perekonnaliikme(te), eestkostetava(te) /.../; Kinnitan elukohateatel esitatud andmete õigsust.*) pakub täitjale inimesele samastumisvõimaluse ning jätab mulje ametkonna ja inimese suhtlusest. Enamasti ametkondlikes tekstides (nt õigusaktid, päevakorrad, ametkondade vahelised kirjad) *mina*-vormi ei kasutata – kui ametkond esineb iseendana, jääb ta enamasti umbisikuliseks (nt *Kindlustatule makstakse hüvitist hoolduslehe vormistamise päevast ...*) või väljendub *meie*-vormis (nt *Käesolevaga tõendame, et ...*). Tõlgendan blanketi tekstipõhjas esineva *mina*-vormi kasutamist püüdena pehmendada ja varjata hierarhilist suhet inimese ja talle korraldusi jagava ametkonna vahel. Ametkondade omavaheelistes suhetes ei ole sellist pehendamist vaja.

Ametkonna jaoks on blanketi eesmärk saada täitjalt mitmesugust teavet või panna täitja tegutsema teataval viisil. Tekstipõhjas kasutatud keelevahendid, millega täitjat juhendatakse ja suunatakse, heidavad samuti valgust ametkonna ja inimese sotsiaalsele distantstile. Inglise ning saksa ja itaalia blankettide võrdlevas uurimuses (Lavid 2000) eristatakse otseseid pöördumisi ja kongruentseid struktuure (imperatiiv korralduste andmiseks, viisakusvormelid, otsesed küsimused) ning kaudset väljendusviisi (indikatiiv ja nimetamine). Otsesed pöördumised vähendavad ametkonna ja inimese sotsiaalset distantssi ning neid kasutatakse enam inglise blankettides, kaudne väljendus osutab suuremale

sotsiaalsele distantstile ning on iseloomulik itaalia ja saksa blankettidele. Elukohateates esinevaid sõnu ja fraase, nagu *ees- ja perekonnanimi, isikukood, allkiri* tuleb blanketikontekstis tõlgendada implitsiitse käsuna: “kirjuta siia oma ...” Vaid kahel juhul on kasutatud imperatiivi, mille Teie-vorm viitab ühelt poolt viisakusele ja teiselt poolt ametlikkusele (*Vajalikesse □ märkige x, Täitke elukohateade trükitähtedega*). Mujal esinevad umbisikulist kohustust või võimalust märkivad konstruktsioonid (*üks vajalik märkida x-ga; Ruumi omaniku nõusolek tuleb elukohateatele võtta..., Sideaadressi võib esitada ka eraldi elukohateatega...*) või indikatiivi (*Täidetakse, kui puudub ruumi kasutamise õigus, Elukohateatele lisatakse...*). Indikatiivivormi saab tõlgendada nii eriti tugeva käsuna kui väitena (ametkond tuletab teate esitajale meelde, et *Ruumi kasutamise õigust tõendavaks dokumendiks on...*).

Täitjat isikut juhendab tekstipõhi enam kui täitjat ametkonda (lünkade all on mitmesuguseid kitsendavaid selgitusi ja piiranguid, nt **allkiri – täisealise teovõimelise perekonnaliikme allkiri; riik, kui ei ole Eesti; täidetakse Eestis asuva elukoha puhul* jne). Elukohateate esitajale on blanketi lõpus esitatud *meelespea*, mis omakorda täiendab tekstipõhjas täitjale isikule esitatud juhiseid. Väärrib tähelepanu, et tekstilõik on määratletud *meelespeaks*, mis on pehmem ja vähem käskiv valik kui näiteks *täitmisjuhised* vms. Kui eeldada, et teksti loetakse (ja blanketi täidetakse) lineaarselt algusest lõpuni, on pisut hiljaks jäänud meelespea esimene punkt, kus on kirjas, et elukohateade tuleb täita trükitähtedega. Meie kultuuris loetakse tekste enamasti vasakult paremale ja ülevalt alla. Meelespea paigutamine teksti lõppu võib ka osutada, et blanketi puhul eeldatakse teistsugust traditsioonilisest lineaarsest erinevat lugemisviisi.

Täitja ametkonna puhul on ainsad juhised vormistatud implitsiitsete joonealuste korraldustena (*ametniku ametikoht, ees- ja perekonnanimi, allkiri*). Suunamisvõtete erinevus osutab, et ametkondliku tekstipõhja suhe täitjasse inimesse ja täitjasse ametkonda on erinev – esimese puhul võtab ametkondlik tekstipõhi õpetaja rolli, andes kohati koguni ülepingutatuna tunduvaid juhiseid (nt kahe kõrvutise tühja kasti puhul esitatud selgitus *Üks vajalik märkida x-ga*) ning varjab oma kohalolu *mina*-vormiga, teise puhul ei peeta seda vajalikuks. Otseste pöördumiste ja kongruentsete vormide vähesust võib ka elukohateate blanketi puhul tõlgendada ametkonna ja inimese hierarhilise suhte ja suure sotsiaalse distantssi näitajana.

Ebasümmeetrilisus on esitatud institutsionaalse suhtluse ühe eripärana (nt Nuolijärvi 1994: 52–53): inimene täidab ametkonna korraldusi, vastab esitatud küsimustele (vrd nt ülekuulamine). Blanketid on tõhusad inimese ja ametkonna suhtluse korraldamise vahendid. Nende abil antakse ette raamistik nii vormiliste (grammatilised) kui sisuliste (teema) valikute tegemiseks. Blanketi täitmisel võimalikud valikud filtreerivad läbi tekstis olevate lünkade ametkonna huvidele vastava teabe. Blanketi-vormis teave liigub enamasti ühes suunas – ametkond küsib, inimene vastab. Eesti asutustes on hiljuti kasutusele võetud uus tekstiliik, mis esineb ka blanketivormis – *teabenõue*. On sümptomaatiline, et kuigi teabenõude üldnimetus võiksid kanda kõik blanketid, nimetatakse nii üksnes vormi, mille abil inimene saab esitada küsimusi ametkonnale.

Blanketivormiga ettemääratud suhtlus loob ka sümmeetriat, aga mitte ametkonna ja inimeste, vaid erinevate täitjate vahel, ühtlustades nende esitatavat teavet. Blanketivorm tasandab individuaalsed erinevused – erinevaid käekirju ühtlustab näiteks nõue täita vorm trükitähtedega, etteantud valikud võrdustavad inimesi, kellel on erinev kogemus kirjutamisel või ametkondadega suhtlemisel. Sümmeetria ja korrapära iseloomustab ka blanketivorme. Blanketi visuaalne vorm loob mulje liigendatud, kategoriseeritud ja lahterdatud maailmast. Tekstilahtreid on võrreldud vanglakongide või tänapäeva kontorite latrikestega. Vanglates kasutatakse konge inimeste eristamiseks. Selle eesmärk ei ole karistada, vaid normaalseteks ühiskonnaliikmeteks ümber kasvatada. Kontorite jagamist väikesteks ruumideks on põhjendatud sellega, et töö on liigendatud erinevateks etappideks ja ülesanneteks ning neid täidetakse eri ruumides. Blanketivormide lahtrite funktsioone võib võrrelda nii vangla kui kontori ruumijaotuse omadega – liigendada, eristada, standardiseerida, normaliseerida. (Heikkinen jt 2000, Eräsaari 1995, Tiililä 1992). Vaadeldud blankettide väliskuju kõigub kirjasarnastest keeleseaduse nõuete rikkumise avaldusest (lisa 2) ning isaduse tunnistamise avaldusest (lisa 3), milles korrapära loovad vaid teksti paigutus ja punktiirjooned, tööõnnetuse raportini (lisa 4), kus kõik tegeliku maailma võimalikud tööõnnetuseks kvalifitseeruvad sündmused liigitatakse blanketivormi järjestikuste lahtrite abil ühetaolisteks osaliste, õnnetuse andmete, kirjelduse, põhjuste ja abinõude komplektideks.

Kokkuvõtteks

Ühe teksti kuitahes detailsest analüüsist ei piisa pädevate järelduste tegemiseks kogu tekstiliigi kohta. Eespool esitatud käsitlus on pigem näide selle kohta, kuidas nn teksti lähilugemisel avaneb selles arvukalt vaatepilusid teksti ümbritsevasse maailma – praegusel juhul ametkondlikku maailma. Elukohateate analüüs aitab selgitada, millised võiksid olla huvitavad ja olulised küsimused suurema korpuse uurimiseks: sotsiaalne distants ametkonna ja inimese vahel ning kummagi rollid blanketisuhtluses, erinevate ametkondade või valdkondade võrdlus, blanketi visuaalne vorm tähenduste ja sidususe loojana.

Lisa 1 siseministri 11. detsembri 2000.a määrusele nr 72

Vajalikesse märkige x**ELUKOHATEADE**
Elukohateate esitaja

eesnimi	perekonnanimi	isikukood
---------	---------------	-----------

Minu

isikut tõendav dokument (nimetus, number)

minu perekonnaliikme(te) , eestkostetava(te)

1.	eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri*
2.	eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri*
3.	eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri*
4.	eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri*
5.	eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri*

* täisealise teovõimelise perekonnaliikme alkiri

 elukoha aadress: teise kasutatava elukoha aadress: _____
 (üks vajalik märkida X-ga) riik, kui ei ole Eesti

vald / linn / omavalitsusüksus välismaal	asula
--	-------

tänav/ talu/ laeva nimi	maja nr	korteri nr
-------------------------	---------	------------

Teise elukoha aadress kehtib alates	päev	kuu	aasta	kuni	päev	kuu	aasta
-------------------------------------	------	-----	-------	------	------	-----	-------

 Ruumi kasutamise alus _____
 täidetakse Eestis asuva elukoha puhul
Ruumi omanik on elukohateate esitamisega nõus (täidetakse, kui puudub ruumi kasutamise õigust tõendav dokument)

omaniku või tema esindaja eesnimi	perekonnanimi	isikukood	alkiri
-----------------------------------	---------------	-----------	--------

 sideaadress _____
 mis kehtib alates _____ kuni _____

päev	kuu	aasta	päev	kuu	aasta
------	-----	-------	------	-----	-------

Kinnitan elukohateatel esitatud andmete õigsust.

 _____ 200__ a _____
 elukohateate esitaja alkiri

Elukohateate lisad:

- _____
- _____
- _____

Täidab kohaliku omavalitsusüksuse pädev asutus

Elukohateade nr _____ vastu võetud (saabunud) " _____ 200__ a

Elukoha andmed rahvastikuregistrisse kantud _____ 200__ a

ametniku ametikoht, ees- ja perekonnanimi, alkiri

KEELEINSPEKTSIOON

Endla 4
Tallinn, 10142
E-post: keeleinsp@keeleinsp.ee
Tel/faks: 626 3346; tel: 631 1686

AVALDUS

keeleseaduse nõuete rikkumise kohta

Keeleseaduse nõuete rikkumise

aeg 199... a.

koht.....

.....

.....

Milles seisnes keeleseaduse nõuete rikkumine? Kirjeldage palun¹⁾

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Avaldaja²⁾

nimi

telefon

elu- või töökoht

.....

.....

.....³⁾ 199... a.

"Allkiri

.....³⁾

¹⁾ Kui Te teate keeleseaduse nõuete rikkuja nime, palun märkige ka see.

²⁾ Juhul, kui Te ei soovi oma isikuandmete avaldamist, kirjutage "X" nime real olevasse kastikesse.

Perekonnaseisusutusetele

Ema

Isa

Perekonnanimi

Eesnimi

Sünniaeg

Sünnikoht

Isikukood

Kodakondsus

Elukoht

AVALDUSMina,
(isa ees- ja perekonnanimi)tunnistan, et olen kod
(lapse ema ees- ja perekonnanimi)..... 199 a. sündinud lapse isa.
(lapse eesnimi)Seoses sellega mina ja lapse ema
(perekonnanimi ja ühistäiud)

palume mind isana kanda lapse sünniakti.

Lapse sünniakt on koostatud
(perekonnaseisusutus)

..... 199 a. nr.

Lapse perekonnanimeks palume märkida

Lapse isa
(allkiri)Lapse ema
(allkiri)

..... 199 a.

Allkirju kinnitan:

Perekonnaasutuse juhataja

TÄIDAB TÖÖANDJA

TÖÖÕNNETUSE RAPORT

A T Ö Ö A N D J A	ETTEVÖTTE NIMI _____	TÖÖANDJA _____
	ADDRESS _____	AMET _____
	TELEFON _____	TELEFON _____
	ARIREGISTRI KOOD _____	FAKS _____
	POSTIINDEKS _____	E-POST _____

B T Ö Ö T A J A	TÖÖTAJA _____ <small>(ees- ja perekonnanimi)</small>	ISIKUKOOD _____
	ELUKOHA ADDRESS _____	TÖÖLEASUMINE AEG (ettevõttele, kus toimub tööõnnetus) <small>(päev, kuu, aasta)</small> _____
	TELEFON _____	AMETIALANE STAAZ AASTATES _____
	AMET _____	
	OLALPEETAVID <small>(ees- ja perekonnanimi, sugulasate, vanus)</small> _____	

C T Ö Ö N N E T U S E A N D M I S E	TÖÖÕNNETUSE REGISTREERIMISE NR _____	KELLAEG: _____
	ÕNNETUSE TOIMUMISE AEG (päev, kuu, aasta) _____	
	ÕNNETUSE TOIMUMISE KÕHT <small>(tähtsuse järjekorras)</small> TÖÖL ☐ TÖÖVAB ☐ ADDRESS _____	
	TERVISEKAHJUSTUS <small>(arsti teate alusel)</small> _____	
	RASKUSASTE <small>(tähtsuse järjekorras; arsti teate alusel)</small> RASKE ☐ SIIRUM ☐	
	ÕNNETUSENÄHTA TÖÖINSPEKTSIOONI KOHALIKULE ASUTUSELE (päev, kuu, aasta) _____	KELLAASU _____
	TEATE VÕTTIS VASTU <small>(tööinspektori ees- ja perekonnanimi)</small> _____	telefon _____
	SURMAGA LÕPPENUD ÕNNETUSEST TEATATI _____	POLITSEILE (päev, kuu, aasta) _____
	TEATE VÕTTIS VASTU <small>(politseiametniku ees- ja perekonnanimi)</small> _____	KELLAEG: _____
	TÖÖÕNNETUSE RAPORT SAADETI _____	TÖÖINSPEKTSIOONI KOHALIKULE ASUTISELE (päev, kuu, aasta) _____
	KANNATANULE (päev, kuu, aasta) _____	
	KINDLUSTUSASUTISELE (päev, kuu, aasta) _____	
TÖÖÕNNETUSE ANDMED		
TEATE EDASTAS (ees- ja perekonnanimi) _____	amet _____	telefon _____
RAPORTI SAATIS (ees- ja perekonnanimi) _____	amet _____	telefon _____
REGISTREERIS (ees- ja perekonnanimi) _____	amet _____	telefon _____

D T Ö Ö N N E T U S E	JUSTIFITSIOON LÜHIKIRJELDUS

E	TÖÖTAJA PEE- JA PERKONNANIMI, ELUKOHA ADRSS, TELEFON

F	PÕHJUSED, MIS VIISID TÖÖÕNNETUSENI (märkida ristiga)	
	☐ 1 HALB TÖÖKORRALDUS	☐ 8 ALKOHOLI- VÕI MUI JOOVE
	☐ 2 TÖÖKOHHA PUHIDLIK ETTEVALMISTAMINE JA KORRASHOOD	☐ 9 LIHALIASESKIRJA RIKKUMINE
	☐ 3 PUUDULIK VALJAÕPE	☐ 10 TÖÖVAHENDI VÕI TEHNILISE ABIVAHENDI KONSTRUKTSIOONI PIRIURDUS VÕI MITTEVAATAVUS (OHUTUSÕIGUSTELE)
	☐ 4 KAITSEKIHETISE JA TEINTE ISIKUKAITSEVAHENDITE PUUDUMINE	☐ 11 KAITSEKIHETISE VÕI MITTEKIRJELDAMISEK
	☐ 5 TEHNOLOOGILISE PROTSESSI RIKKUMINE	☐ 12 HOONE, RAJATISE VÕI TERRITOORIUMI EBARAHILDAV SEINIKORD
	☐ 6 TEHNOLOOGILISE PROTSESSI EBATAHILISLUKUIS	☐ 13 MUI (KIRJELDADA)
	☐ 7 OHUTUSÕIGUETE RIKKUMINE, KAITSEKIHETISE JT ISIKUKAITSEVAHENDITE MITTEKASUTAMINE	
PÕHJUSE SELGITUS: _____		

G	ABINÕUD SAMALAADSE TÖÖÕNNETUSE ENNETAMISEKS (märkida T-ga, milhised abinõud on juha tarvitusele võetud, märkida K-ga, mida kavandatakse teha)	
	☐ 1 MUUTA TÖÖKORRALDUST	☐ 8 VHA TÖÖKESKKOND VASTAVISSE NÕUJETAIA
	☐ 2 PARANDADA TÖÖKESKKONNA SISEKONTROLLI KORRALDUST	☐ 9 KORRALDADA TÖÖVAHENDI VÕI TEHNILISE ABIVAHENDI TEHNILISE PEEPPIUS
	☐ 3 VHA TÖÖKOHT VASTAVISSE OHUTUSÕIGUETEGA	☐ 10 REMONTIDA MASIN, SEADE, TÕURIST VÕI ABIVAHEND
	☐ 4 VHA LÄBI TAJENDAV TÖÖOHUTUSALANE PÜHENDAMINE JA VÄI TAPPEP	☐ 11 PAIGALDADA VÕI REMONTIDA KAITSEKIHETISE VÕI KAITSESEADIS
	☐ 5 TAGADA KAITSEKIHETISE JA ISIKUKAITSEVAHENDITE KASUTAMINE	☐ 12 EDITADA REKLAMATSIÕKOID SEADMIS KONSTRUKTSIOONILISTE PIRIURDUSTE KOHTA VALMISTAJALE VÕI TARNIJALE
	☐ 6 TAGADA TEHNOLOOGILISE PROTSESSI JÄRUMINE JA OHUTUTE TÕÕVÕPPE KASUTAMINE	☐ 13 MUUTA TEHNOLOOGILIST PROTSESSI
	☐ 7 VHA LÄBI OHUTEGURITE MÕÕTMINE TÖÖKESKKONNAS	☐ 14 MUI (KIRJELDADA)

H	TÖÖANDIA	I	ASUTUSE NIMI																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
	(ees- ja perekonnanimi)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
	(allkiri)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
	(põlev, kuu, aasta)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
	TÖÖKESKKONNAPOLINIK VÕI TÖÖTAJATE USALDUSISIK																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
	(ees- ja perekonnanimi) (ees- ja perekonnanimi)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
(allkiri) (allkiri)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
(põlev, kuu, aasta)																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
A	L	L	K	I	N	D	A	D	R	E	S	T	I	S	S	A	S	S	U	T	U	S	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O	S	T	E	P	O

KIRJANDUS

- Bazerman, C. 1997.** Performatives constituting value. The case of patents. – B.-L. Gunnarson & P. Linell & B. Nordberg (toim.), *The construction of professional discourse*. London and New York: Longman. 42–53.
- Danet, B. 1997.** Speech, writing and performativity. An evolutionary view of the history of constitutive ritual. – B.-L. Gunnarson & P. Linell & B. Nordberg (toim.), *The construction of professional discourse*. London and New York: Longman. 13–41.
- Eräsaari, L. 1995.** Kohtaamisia byrokraatisilla näyttämöillä. Helsinki: Gaudeamus Kirja.
- Fairclough, N. 1997.** Miten media puhuu. Suom. V. Blom ja K. Hazard. Tampere: Vastapaino.
- Halliday, M. A. K. 1978.** *Language as social semiotics*. London: Edward Arnold.
- Halliday, M. A. K. 1994.** *An introduction to functional grammar*. London: Arnold.
- Heikkinen, V. 1999.** Ideologinen merkitys kriittisen tekstintutkimuksen teoriassa ja käytännössä. Helsinki: SKS.
- Heikkinen, V., Hiidenmaa, P., Tiililä, U. 2000.** Teksti työnä, virka kielenä. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 116. Helsinki: Gaudeamus.
- Hiidenmaa, P. 1999.** Tekstintutkimuksen teoriaa käytännöllisesti. – *Virittäjä* 3, 448–453.
- Kress, G. 1985.** *Linguistic processes in sociocultural practice*. Victoria: Deakin University.
- Lavid, J. 2000.** Cross-cultural variation in multilingual instructions: A study of speech act realisation patterns. – Eija Ventola (toim.), *Discourse and community: doing functional linguistics*. Tübingen: Narr. 71–86.
- Nuolijärvi, P. 1994.** Kun instituutio kohtaa instituution. Näkökulma julkiseen vuorovaikutukseen. – V. Eskola & T. Lukkarinen (toim.), *Kieli on, sopii sanoa*. Helsinki: ÄOL. 51–62.
- Silverman, D. 1994.** *Interpreting quantitative data. Methods for analysing talk, text and interaction*. 2. trükk. London: Sage.
- Tiililä, U. 1992.** Hallinto- ja korvauspäätökset dialogissa: analyysi viranomaisten ja kansalaisten kirjeenvaihdosta. Avaldamata bakalaureusetöö. Helsingi ülikooli soome keele õppetool.

Östman, J. O. 1999. Coherence through understanding discourse patterns: focus on news reports. – Wolfram Bublitz, Uta Lenk, Eija Ventola (toim.), *Coherence in spoken and written discourse: how to create it and how to describe it: selected papers from the International Workshop on Coherence, Augsburg, 24–27 April 1997*. Amsterdam: Benjamins. 77–100.